

esperantoUSA

The ELNA

Newsletter: News of the language problem and Esperanto as a solution

1990 (3)

Making News This Issue

TKEK

Cathy Schulze detale raportas pri la 23-a Tutkalfornia Esperanto-Konferenco kiu okazis dum la frua parto de aprilo ĉi-jare en San Diego. Skeĉoj, prelegoj, kaj kantoj kune donis al la konferenco ĝian agrablan etoson. Nepre legu pri ĉi tiu kunveno — unu el la plej grandaj Esperantaj aranĝoj en Usono.

See Page 4

Central Office Surveys

Whether you filled out one of the surveys the C. O. sent out this year or not, you'll want to take a look at the results. Mark Stephens, Director of the ELNA C.O., presents the findings and draws some conclusions that should interest you.

See Page 5

Rumania

With events in Eastern Europe rapidly changing on a daily basis, it's hard to keep up with the evolution of the East block from totalitarian states to democracies. Our coverage of what it all means for Esperanto and Esperantists in Rumania makes for fascinating reading.

See Page 8

In This Issue

Editorial	2
Calendar	12
Volas Korespondi	14-15

And Much, Much More to Delight and Inform You!

Invitation to Japanese culture

Oomoto & Japan

by Joel Brozovsky

For countless generations, the Japanese have found aesthetic beauty, tranquility of the soul, and spiritual advancement in the study and practice of their traditional arts.

Many of these arts grew out of religious traditions and they all tend to have a spiritual basis. That by no means implies that only religious people can practice them. Most Japanese do not claim to be religious. But the culture which permeates their existence is woven on a deeply spiritual warp.

There is no clear line between Japanese culture and Japanese religion. In Japan, religion is not a once-a-week churchmeeting. Neither is it the heavy axe that so inexorably divides people from each other in many parts of the world. The primary religions in Japan—Shintoism (the indigenous religion) and Buddhism—complement each other more than compete. Most Japanese will

pray at, or attend events in, both Shinto shrines and Buddhist temples. And perhaps get married in a Christian ceremony!

The traditional arts may be the best key to gain an understanding of Japanese culture, to experience a new kind of grace and beauty, or to find release from the tensions of modern living.

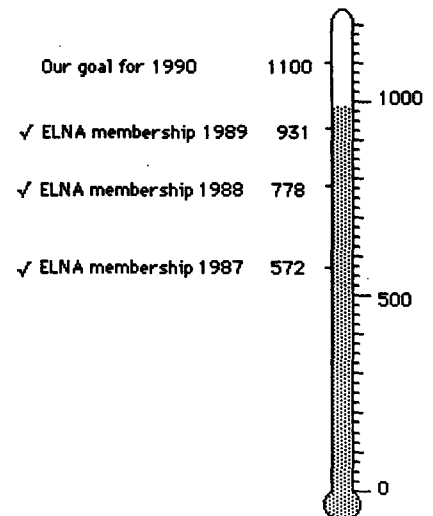
Once again, the Oomoto School of Traditional Japanese Arts is presenting two summer seminars at its center in Kameoka, twenty kilometers west of Kyoto, Japan. One, in English, will last four weeks from June 8 to July 7, 1990. The second, in Esperanto, will be a slightly scaled down version of the English seminar, and will last only two weeks, August 10-25.

In order to reduce the scale of the course offered to Esperantists last year, Oomoto this year is offering a two-week

Continued on page 3

CURRENT MEMBERSHIP IS 986

JOIN ELNA TODAY AND HELP US BREAK THE 1000 MARK!

EDITORIAL

POR ELNA-ANOJ KUN AĜO MALPLI OL 30-JARA

Mi lernis Esperanton kiam mi havis 17 jarojn. Samjare mi aliĝis al UEA kaj komencis ricevi mian unuan Esperanto-revuon, kies taŭga titolo estis... *Esperanto*. Mi aĉetis miajn unuajn Esperantolibrojn kiam mi havis 19 jarojn, kaj ege ĝuis ilin (ili estis la *Angla Antologio*—en la nuna tempo, mi devas aldoni “volumo unua” al tiu titolo—kaj la *Pinta Kraĵono de Reto Rossetti*). 20-jara, mi la unuan fojon kuraĝis korespondi kun samaĝuloj en aliaj landoj—tiutempe ne estis tiel facile trovi junajn homojn en la korespondrubrikoj—kaj dum kelkaj jaroj, ĝis mi fariĝis oficiro en la Aerarmeo, mi interŝanĝis leterojn kun junulo en Ĉeĥoslovakio, junulino en Bulgario, kaj junulo en (Norda) Vjetnamio. Tiujn diversajn spertojn mi nombras inter la plej interesaj de mia tiutempa vivo.

Pli-malpli en la sama periodo fondiĝis JEN, la Junularo Esperantista de Nordameriko. Mia rolo en JEN estis tute pasiva—mi abonis ĝian bultenon dum unu-du jaroj. JEN organiziĝis, laŭ mia memoro, ĉirkaŭ du homgrupoj—kelkaj junaj esperantistoj, kiuj vivadis iome bohemece en Novjorko, kaj la tiama vigla Esperanto-klubo ĉe Harvard.

En mia propra universitato, Kalifornia Instituto de Teknologio, troviĝis konstante nur du esperantistoj—mi kaj mia samklasano Gene Fellner—kaj foje (kaj provizore) unu-du aliaj; mi aparte memoras la vizitantan studenton de fiziko Akos Kovacs el Novi Sad, Jugoslavio, kiu venis de esperantista familio kaj kiu lamentinde forpasis en aŭtoakcidento dum la kristnaska ferio de 1963. Sed neniam estis sufiĉe da junaj samideanoj por fondi apartan grupon en KIT, kaj mi kaj Gene Fellner kutimis ĝui Esperanton nur dum la monataj kunvenoj de la Esperanto-Klubo de Los Angeles, kiujn ni atingis per la afabla kaj bonvola helpo de Bill Glenny, dum multaj jaroj la motoro de tiu grupo. Tie estis ankaŭ kelkaj aliaj junaj geesperantistoj—Edwin Joseph Baker (Ejubo), Marcia Connerley, Hal Markin, Joĉjo Sabbatini.

Ĉiuj estis kompetentaj esperantistoj, ĉiuj estis entuziasmaj; sed malofte la aliaj havis okazon rilati kun la junulara movado, kaj ŝajnas, ke post la fruaj sesdekaj jaroj, kun la eventuala escepto de Ed Baker, kiu mortis antaŭ pli ol 20 jaroj, ĉiuj forfalis de la Eo-movado. Mi ofte scivolas, kien ili malaperis...

Mia memoro eble trompas min, sed ŝajnas al mi, ke en tiu tempo la internacia junulara movado—kun kelkaj rimarkindaj esceptoj, precipe en Britio—estis eĉ pli stagna ol tiu en Usono. Nu, intertempe aferoj iomete ŝanĝiĝis. La Tutmonda Esperantista Junulara Organizo, TEJO, restas ne tro forta, kaj havas la kutimajn organizajn problemojn, sed ankaŭ posedas propran tre viglan revuon, *TEJO Tutmonde*, kiun ricevas ĉiu ano de la Organizo; kaj ĝi havas landajn asociojn en 29 landoj. Nu, 28 ... kaj pri tiu diferenco de ciferoj mi diros ion post momento. Ĝiaj lastatempaj kongresoj estas kaj grandaj kaj viglaj. Cetere, dum mi malplijuniĝis, la meza aĝo de korespondpetantoj iom reduktiĝis; laŭ mia propra kalkulado, ĝi nun kuŝas inter 23 kaj 26 jaroj, kaj ekzistas multaj korespondpetantoj 10-20-jaraj. Krom *TEJO Tutmonde*, aliaj revuoj ekzistas, kiuj aparte celas gejunulojn—*Kontakto*, *La Juna Amiko*, ekzemple—kaj la junularo sufiĉe ofte reprezentiga sur la paĝoj de aliaj revuoj, ankaŭ de literaturaj revuoj.

Sed kio pri la usona junulara movado?

Verŝajne la Harvarda klubo ne postvivis la sesdekajn jarojn; kaj ŝrumpis la grupo en Novjorko. Sen difinita loka kerno, JEN dum longa periodo malsanis, kaj fine formortis. Okaze de Senkrokodiliga Semajnfino en la Sanfranciska regiono antaŭ eble kvar-kvin jaroj, fondiĝis loka junulara grupo en Sanfrancisko, kaj ĉirkaŭ tiu kerno en 1986 ELNA kreis junularan subgrupon USEJ (Usona Esperantista Junularo), kiu fariĝis landa sekcio de TEJO. Sed ankaŭ la grupo en Sanfrancisko disiĝis al aliaj lokoj kaj aliaj interesoj, kaj malgraŭ la strebado de unu-du membroj de la organizo, ĝi faris malmulton kaj laŭ decido de la ELNA-Kongreso en 1988—cetere, ĉeestis kaj voĉdonis pri tio nur

plenaĝuloj, tute ne gejunuloj—ELNA nuligis ĝian ekziston. En la nuna tempo, malgraŭ la informo sur paĝo 44 de la UEA Jarlibro, 1989, ne ekzistas nacia junulara grupo en Usono.

Ĉu devus ekzisti tia grupo? Mi opinias, ke jes. Tia grupo povus reprezenti Esperanton inter la junaj homoj de Usono, multe pli bone, ol povas ELNA. Ĝi povus reprezenti la usonan junularon en la internacia junulara movado, kion ne povas fari ELNA—je la nuna momento ne sidas usonano en la Komitato de TEJO. Ĝi povus servi kiel kontaktilo inter junaj usonaj esperantistoj kaj junaj eksterlandaj esperantistoj, kiel aranĝanto de usona partoprenado en internaciaj junularaj aranĝoj, kiel instruejo por la estontaj gvidantoj de la nacia Esperantomovado en Usono. Ĝi cetere povus entrepreni inform-kampanjojn inter junaj homoj tra Usono, por plimulti la nombron de junaj esperantistoj kaj tiel pludaŭrigi sian propran ekziston.

Ĉu mi do proponas, ke ELNA restarigu kaj subvenciu junularan sekcion? Subvenciu... jes. Restarigu... ne. Junulara organizo kreita de ELNA, sen vera enhavo, estus tute sensenca. Estus pli bone, laŭ mi, ke la usona esperantista junularo organizu sian propran, sendependan asocion, kaj poste interkonsentu kontrakte kun ELNA, kian rilaton la du asocioj havu inter si. Tiel la nova junulara organizo povus esti tute sendependa kaj havi siajn proprajn politikon, gvidliniojn, organon, ktp.

Ĉu tio estus facila afero? Mi dubas tion. Kvankam en ELNA troviĝas rekorda nombro de gejunuloj—100 en la adresaro por 1990, kaj tio laŭ la ELNA kriterio por juneco (laŭ TEJO, homo estas juna ĝis aĝo 30jara)—tiuj homoj loĝas sufiĉe dise, havas aliajn interesojn krom Esperanto, kaj ĝis nun pliparte ne indikis pretekon akcepti gravajn respondecojn en la usona junulara Esperanto-movado.

Sed la starigo de tia movado, kaj ĝia maturigado, estas aferoj entreprenendaj. Mi petas vin, al kiuj mi adresas ĉi tiun redaktaĵon, zorge pripensi vian eventualan rolon en tio.

—Don Harlow

NEWSBRIEFS

Esperanto in the Media

The magazine of the European Young Federalists, the *New Federalist*, has published one-page articles about Esperanto by Rob Keetlaer (1989/4-5) and Donald J. Harlow (1989/6), both written in reply to an article by Sandra Pellegrum of The Netherlands. (information sent by Mark Fettes at UEA)

Bob Tremblay of the Middlesex, MA, News (July 11, 1989) presents Esperanto in the context of the Esperanto Society of New England in his article "Speaking in a Common Language." Through interviews with Esperantists Caroline Ellis and David Wolff, Tremblay presents information on the history and current uses of Esperanto. A sidebar, "A 28-letter alphabet," describes something of Esperanto's structure and gives the address of ESNE. (from *Verda Lumo*)

An article by Laurence Siegle mentioning ELNA member Prenda Cook's numerous travels abroad to World Esperanto Congresses, which originally appeared in the Brownsville, TX, *Herald* of Nov. 11, 1989 (see *Esperanto U.S.A.* 1990(1)), also appeared in the Harlingen, TX, *Valley Morning Star* (Nov. 26, 1989) and the San Benito, TX, *News* (Dec. 12, 1989). (sent by Prenda Cook)

"Can We Talk? In Esperanto," asks staff writer Ron Avery of the Philadelphia, PA, *Daily News* (Nov. 17, 1989) in a four-column feature article about Philadelphia Esperantists Ben Perry, Todd Moody and Dorthée Feuerstein. The article is generally an objective account of Esperanto's current status, both at home

and abroad, although the author's doubts occasionally show through... (sent by Ben Perry)

Speaking of Prenda, that is what the Harlingen, TX, *Valley Morning Star* does very well in an illustrated article "Correspondence crosses walls" (Dec. 31, 1989). The article discusses the use of Esperanto for communicating across political and ideological, as well as mere national, boundaries. Pictures show Prenda at two walls, the Berlin Wall and the Great Wall of China. (sent by Prenda Cook)

Carolyn Dreihelm interviewed Esperantist Hal Archibald for the Oakland, CA, *Montclarion* (Feb. 20, 1990). In the interview, titled "Diverse Interests Inspire Oakland Artist," Dreihelm mentions that "In Holland during the occupation [Archibald] learned to swim, dance, and speak Esperanto." (provided by Pat Shell)

Rob Hardy, an ELNA member stationed at RAF Lakenheath in East Anglia, Great Britain, provided a letter to the military newspaper *The Stars and Stripes* (Feb. 21, 1990) in reply to the recent article about "Canadean," a "reformed" English. Hardy's article praises Esperanto, tells something about its current state, refutes comments made in the article, and provides the address of ELNA. As of this writing, more than 100 American military personnel and dependents stationed in Europe have responded to this letter by writing to the ELNA Central Office asking for more

information. Thanks, Rob, for providing a fine example of some of the things suggested in the editorial two issues ago! (sent by Rob Hardy)

John Cripe of Fresno, in a letter to the Fresno, CA, *Bee* (Apr. 3, 1990) pointing out that the U.S. Dept. of Commerce provided 30 languages in the census questionnaire, proposes Esperanto as a viable solution to the language problem, and recommends that the United States lead the way in teaching Esperanto in the schools. (from the Central Office)

Ham radio operator Frans J. Jahger, in a letter to the Washington, PA, *W.A. Com Ham*, mentions his knowledge of Esperanto and intention to use it in international amateur radio communications, and refers to the International League of Esperantist Radio Amateurs (ILERA). (sent by Cathy Schulze)

In a reply to an earlier review of Wilfried Praet's eleven-language *Organ Dictionary*, in *The Tracker*, Journal of the Organ Historical Society (Vol. 33 No. 4 1990), Timothy Tikker points out the inclusion of Esperanto as one of the eleven languages, and emphasizes the value of Esperanto for the international community of organists and organbuilders. He also includes the address of ELNA. (sent by Timothy Tikker)

Oomoto from Page 1

seminar, which will concentrate on two of the arts instead of the four mainstays in the four-week seminar. It is hoped that with limiting the number of arts taught, the students will still reach a level of proficiency sufficient to get a feel for the basis of the art, despite the time limitation. There will be introductions to many of the other arts as well, to help put the ones actually practiced into context.

The shorter time, as well as the offering of less luxurious meals, enables the price to be drastically slashed for the Esperanto seminar. The two-week seminar, including lodging, meals, instruction, the use of Japanese kimono (clothing), and two excursions, will cost only 500 US dollars (and for those from countries with nonconvertible money, \$300).

There are no restrictions as to age, sex, nationality, religion, or previous education. However, in order to enable sufficient individual attention, participation in the Esperanto seminar will be limited to eight students. It would therefore be advisable for those who are interested to apply early, at the following address:
Internacia Fako Oomoto
Kameoka-si, Kyoto-hu, 621 JAPAN

REGIONAL REPORT

Esperanto Activity in the United States

CALIFORNIA

Ege sukcesis la 23a ĉiujara Tutkalifornia Esperanto-Konferenco, kiu okazis en San Diego dum la semajnfino de 6-8 aprilo. Ĝi altiris preskaŭ 50 geesperantistojn el la tuta Kalifornio, Arizono, kaj eĉ la ŝtato Vaŝingtono. La konferencon organizis Frank Helmuth, kun helpo de aliaj anoj de la San Diego Klubo, inter ili Beatrice Acers, Arthur Banta, D. Evans, Dena Frost, G. Helmuth, D. Jordan, Ralph Lewin kaj Ellie Stein. (el la Novajletero de la Esperanto-Klubo de San Diego)

Kiel kutime, la Berklia Esperanto-Ligo kaj la San-Franciska Esperanta Regiona Organizo ekspoziciis okaze de la duonjara konferenco de la Fremdlingva Asocio de Nord-Kalifornio, kiu okazis la 31an de marto ĉe Napa Valley College. La ekspozicion aranĝis Don Harlow kaj Ionel Onet.

NEVADA

NICE (Nevada Information Center for Esperanto) en Reno estas eble la plej nova Esperanto-grupo. Ĝin starigis mezlerneja instruistino Natalie Sera.

Natalie, Chris Nelson kaj Zulma Vasquez starigis informtablon ĉe la Reno Komunuma Kolegio, kaj Chris starigis afiŝojn pri Esperanto tra la universitato. Ĉiuj lernis Esperanton pere de la Poŝta Kurso. (en *SFERO Bulteno*, aprilo 1990)

SOBRAJ VERDULOJ

Tiu esperantlingva AA-trupo nun havas membrojn en Usono, Britio, Argentino, Kamerunio kaj Litovio. Interesatoj sin turnu al Sobraj Verduloj, P.O. Box 30091, Seattle WA 98103. (en la *SFERO Bulteno*, aprilo 1990)

La 23A Tutkalifornia Esperanto-Konferenco

de Cathy Schulze

[La 23a Tutkalifornia Esperanto-Konferenco okazis en San Diego, la 6an ĝis la 8a de aprilo, 1990. La kongresa temo estis: Esperanto kaj Mono.]

Kiaj vortoj esprimis la etoson de la 23a TKEK—ĉu vigla, viveca, verva—eĉ instrua? Komence, ĉe la Interkona Vespero, la Esperanto-Klubo de San Diego regalis per la plej, ĝis nun, abunda kaj luksa bufedo de frandaĵoj. Kun “kuko en la buŝo kaj mono en la poŝo”, laŭ la gaja kanto verkita de Sandieganino Janice Atkinson, ni spektis vidbendojn de Cseh-kurs-lectionoj kaj instru-kantoj faritaj de Audrey Childs-Mee ĉe SFSU en somero 1989. Tiun programeron kontribuis Marta Flores de la Esperanto-klubo en Washington, DC, kaj Charlotte Kohrs de Infanoj Ĉirkaŭ la Mondo.

Sabaton matene, Prof. Ralph Lewin (Scripps Institute of Oceanography) sprite faris instruan prelegon pri “La Naturo de Mono”. Skizante la historiajn formojn de mono, Prof. Lewin esprimis malkontenton pri la moderna papermono, interalie pro ties malpureco kaj detruobleco. Rilate metal-monerojn, Prof. Lewin siaopinie konsideras ilin

malŝparo de valoraj metaloj. Okaze ĉu oni eltrovos metodon por eviti falsigon, li proponas uzon de plasta mono kiu purigeblas. Sekvis vigla diskuto kaj montro de diversaj raraj aŭ antikvaj moneroj.

Sekvis prelego de Elwyn Reed pri “Zamenhofa Mono: La Stelo”. La stelo, fabrikita de la nederlanda monfarejo, baziĝis je nederlanda mono—unu stelo egalas unu guldenon. Andreo Cseh iniciatis la stelon post la dua mondmilito kiam mono mankis.

“Lastatempaj ŝanĝoj en la Orientaŭropa Provinco de Esperantujo” estis la temo de prelego farita de Ionel Onet, deveninta el tiu mondoparto. Per helpo de granda mapo, li skizis la perspektivojn de la tieaj Esperantomovadoj kaj iliaj financaj cirkonstancoj, surbaze nur de la ŝanĝoj okazantaj tie.

Post marŝado tra la malnova kvartalo “Old Town” de San Diego por lunĉo, daŭrigis la programon d-rino Marianne Lee. Ŝia parolado pri la Esperantokooperativa movado titoliĝis “La Kooperativa Stelo”. Tiu movado lastatempе kontentige kreskas en pluraj landoj. Dorothy Holland-Kaup kaj Prof.

James Fonseca helpis en la prezentado.

William Harmon preparolis la temon “Kion signifas IRK? La Financaj Problemoj de Ordinara Esperantistoj”. Li provizis por ĉiu konferencano referaĵojn: “Internaciaj Transpagiloj—I (Pasintecaj Provoj)” kaj “Internaciaj Transpagiloj—II (Aktualaj Transpagmetodoj)”. Ene de tiu lasta li priskribis la “UEA-Bankon”—la ĝirsistemon.

Sub sia temo “La Peso Valoras”, Lusi Harmon klarigis detalojn pri eblecoj ŝpari monon per vojaĝoj aranĝitaj de Esperanto-organizantoj. Specife ŝi detaligis la riĉan programon kiu ŝi kunmetis por la antaŭ- kaj postkongresoj kiuj okazos en Meksikio dum julio.

“Instruistoj Ĉirkaŭ la Mondo Parolas pri Infanoj Ĉirkaŭ la Mondo” prezentita de la kreinto de tiu programo, Charlotte Kohrs, finis la posttagmezan programon. Ŝi montris du libretojn verkitajn de infanoj. (Ĉina instruisto tradukis ilin en la ĉinan lingvon.)

Post perfekta bankedo ĉe American Cafe en Old Town, ni ĝuis

Continued on Page 11

EL LA CENTRA OFICEJO

Special report: results of the new member survey and the survey on the Handbook for New Members of ELNA

Why We Did These Surveys

ELNA's constitution defines two broad areas of work that the League was designed to carry out; namely, the activities of ELNA should be to (a) further education in, and (b) disseminate information about Esperanto within the United States of America.

By and large the League carries out these two functions fairly well, albeit on a limited scale. But ELNA is growing and keeping up with the desires of our members, particularly new ones, can be a formidable task.

By their very nature, the two activities listed above are focused on the new or relatively new Esperantist. ELNA as an organization seeks to ease the way from "interested party" to "Esperantist," and the programs that the Central Office proposes to the Board of Directors and the Congress each year are aimed, directly or indirectly, at doing this.

To make our programs and projects work effectively we need to check up on them from time to time. We do keep up-to-date statistics on many of our specific programs, but from time to time we need to get more specific information. A survey is an ideal way of doing this.

About the Surveys

Originally we had one survey, and it was designed to focus only on the recently published *Handbook For New Members of ELNA*. But as the project progressed over the years we decided to include a section to be sent to new members that would try to ascertain (a) why people become involved in Esperanto and ELNA, (b) whether our efforts at informing the public about Esperanto are successful, and (c) whether there are any differences, based on duration of membership, in opinions and expressed needs of members.

As ELNA is a "membership" organization we obviously had to define "new Esperantist" in relative terms. We are aware that there are many American Esperantists not associated with the

League, but we have no reliable way of contacting them. So, knowing that roughly 85% of ELNA's attrition rate comes from those members having three or fewer years as an ELNA member, we defined "new Esperantist" as those in this category.

Version one of the survey, which included questions about the *Handbook* and the topics listed above, was sent to all members classified as "new." Version two, with only questions about the *Handbook*, was sent to all other members.

How and Why People Get Involved in Esperanto and ELNA

1) Among "new members" we found that a large percentage (47%) joined ELNA within two years of hearing about Esperanto for the first time. Because we didn't specifically ask why there was a delay in joining, we have no reliable answer to this question. We will explore this further at a later date.

2) To the question "How did you first hear about Esperanto?" we found that 20% read about Esperanto in a book 16% heard about Esperanto at the library 14% through a magazine article 12% through a friend 12% through a teacher 10% through a newspaper article, TV or radio 16% through widely diverse means

For many years, ELNA has lacked a clearly defined program to get Esperanto into the public eye and keep it there. The organizational approach has been passive. This was due largely to limited funds and the lack of a sufficiently developed infrastructure to support growth.

The Central Office has been working to structure the informational service so that it can easily expand with the growth of interest. Now, with ELNA's increasing levels of funding, we are coming into a position where our activities at informing the public

need a more clearly defined and direct approach.

For that reason, the C.O. is proposing the creation of a new committee for publicity. The key parts of the proposal we are submitting will focus on developing a working plan to keep Esperanto appearing in the diverse media, expanding the involvement of Esperantists throughout the country in these activities, and the establishment of a yearly information "push," known as "National Esperanto Week."

3) To the question "Why did you decide to learn Esperanto?" we found:

25% "I like learning languages"
15% "For travel and international communication"
12% "I like the idea of an international language"
11% "I like the philosophical idea behind it"
9% "It is interesting, fascinating, good, neat"
9% "It is easy to learn"
6% "Out of curiosity"
13% Other diverse reasons

To the question "Why did you decide to join ELNA?" we found:

27% "To support the Esperanto movement"
25% "I see ELNA as a source of information about Esperanto and the Esperanto movement today"
18% "I wanted to get involved with the Esperanto movement"
13% "To learn or improve my Esperanto"
13% "ELNA is a source of learning/reading material"
4% "Because of the service ELNA offers"

Knowing that a high percentage (25% in the first table) indicated that they are interested in learning languages, and that many members (25% in the second table) joined ELNA because they wanted to "learn or improve their Esperanto" or because they see

Continued on Page 6

"ELNA as a source of learning/reading material," the C.O., in cooperation with several individual members, will be proposing a workbook series (titled "Focus on Language") that will focus on those specific areas of Esperanto that give Americans problems. A follow-up marketing study indicated a high level of interest in this program, particularly among the newer members.

In addition to the proposed workbook series, a group of volunteers, headed by the ELNA C.O. Staff, is working on a revised series of "for pay" correspondence courses. This series is based on a successful program from Bulgaria and should be available before the end of 1990.

Also, considering that a relatively high percentage (25% in the second table) "see ELNA as a source of information about Esperanto and the Esperanto movement today," we are proposing a flyer series written by an international team of authors that will focus on topics of a non-linguistic nature. This proposal will seek (a) to help the new member become more familiar with some of the "non-language" topics so that they can become more involved with Esperanto as a "movement," and (b) knowing that there is a certain portion of the attrition rate which we will never retain as members, to increase the understanding of these members about the Esperanto movement, while they are still accessible, so that even though they are no longer a part of the movement, they will still have a positive effect on it by being a source of accurate information.

Informational Services

4) Of those indicating that they had written to the Central Office for information about Esperanto, we found that 99% said that the information was helpful and that 92% indicated that the information they received influenced them to become more involved with Esperanto.

We also asked "How could ELNA's information packets be improved." Most people either left this section blank or indicated that the packages were fine the way they were, which is supported by the statistics quoted above. But we did receive some very

thoughtful comments that we are working to put into effect.

The two complaints about the information service we receive most often are that the individual did not get a personal response to the questions sent, and that specific information was not sent in response to specific questions.

Starting in the new fiscal year (June 1, 1990) the C.O. will include a personalized memo in all copies of "Packet One." The pilot study found this easy to do, cost effective, and apparently having a positive effect on the recipient's impression of ELNA. In addition, a new "return" postcard indicating a desire for further information will be enclosed.

Although we have a well-developed "Packet One" designed to answer most questions and needs, there are a minority of requests with specific needs with which we can easily cope. For that reason we are designing additional "optional information modules" for Packet One that will answer those needs. If the Board and the Congress approve the proposed flyer series mentioned in (3) above, we will have an easy source of information for those "modules." In that way, one program will answer the needs of two separate but related problems.

5) The *ELNA Update*, in its latest incarnation, was designed to provide information about Esperanto and the world language problem on a regular basis to help sustain interest in Esperanto in people who have not yet learned the language. It also serves as a source of information to the new Esperantist.

In a series of questions about the *ELNA Update*, we found that, overall, readers with three or fewer years of membership indicated...

- that contents have improved
- that the articles are interesting
- that it has increased their awareness of the language problem
- that it is a positive factor in educating people about the world language problem and Esperanto as a solution.

We also found that the newer a member was, the greater importance it played in a new member's decision to...

- learn Esperanto, and

- join or rejoin ELNA

A side benefit we have found with the publication of the *ELNA Update* is that we are able to provide last-minute information about ELNA, use it as a method for increasing membership, and use it as a vehicle to market items of interest to the newly interested.

Membership Benefits

6) In non-profit member-based organizations there is a give-and-take relationship between member and organization. The organization exists to promote a cause, individuals align themselves with an organization to support that cause and to enable the organization as a whole to carry out programs that support the cause on a large scale and in an efficient manner. At the same time, members usually have specific needs that must be met by the organization.

Members' needs are usually met through "Membership Benefits." We asked new members how important the various "Membership Benefits" ELNA offers them were when they were considering joining or rejoining ELNA in 1990.

Overall, we found that "Membership Benefits"

- are ranked as "somewhat important" to "very important"
- as length of membership increases, there is a shift of importance from being "very important" to being "somewhat important." An exception to this rule is that receipt of the *ELNA Newsletter/Esperanto U.S.A.* and the desire to help the U.S. Esperanto movement increase in importance as the duration of membership increases.

The overall indication of importance for each "benefit" is listed below in descending order of importance (column A = somewhat important, column B = very important).

	A	B
Helping U.S. movement	52%	36%
Newsletter	51%	40%
ELNA Update	36%	44%
Book Service Discount	26%	43%
Membership List	20%	53%
Tape Service Discount	13%	43%

Esperanto Skills

7) Knowing the importance of learning and using Esperanto to our members, we wanted to know how new members rate themselves on the four major language skills and how we can possibly use this information to help our new members learn or improve Esperanto.

As expected, members of three years rate themselves better at using Esperanto than members having only one year. We also found, however, that ELNA members associated with local clubs consistently rate themselves higher on reading, writing, speaking and comprehension skills.

From anecdotal experiences related to the Central Office, we know that a local club offers an environment in which new and experienced Esperantists can get together and sharpen their language skills.

We found that a minority of members (10%) belong to a local club. So, if membership in a local club seems to be a factor in learning and using Esperanto, how can we encourage clubs and membership in clubs?

Already in place is a system to share with local clubs the names of information requestors who write to the office, and many clubs reciprocate by supplying ELNA with the same. But there is currently no method for regularly stimulating clubs to participate in information campaigns.

The proposal for a committee to develop a national publicity campaign and a "National Esperanto Information Week" mentioned in (3) above will go a long way to help matters if approved. But we are also proposing a new, low-cost piece of informational literature designed to be given to clubs in limited quantities to support their informational activities.

This new piece of literature is designed to have a detachable return post card with ELNA's address on it. Once ELNA receives the post card, we will send the requestor a packet of information (saving clubs the cost and providing a consistent image to the public), and then forward the name to a local club participating in the program. This is also expected to generate much-needed revenue from increased book sales and eventual memberships gained by having a larger mailing list

of interested parties.

Another proposal would allow the Central Office to make a yearly mailing of a postcard to information requestors in a club's area, reminding them of their local club.

Other programs in support of local clubs need to be developed and a new packet of proposals is being planned for the 1991 ELNA Convention.

Results and Proposals from the Survey on the Handbook for New Members of ELNA

The *Handbook for New Members of ELNA* was designed to provide new Esperantists with a source of information about the national Esperanto movement, advice about how to get involved with Esperanto, and sometimes hard to find information that will make their way into "Esperantujo" easier. We also tried to increase the new Esperantist's interest in the language. Did we succeed?

We sent this survey to new members to check its worth in providing information, and to long-time members for their insight into how the booklet might be improved.

A) We found that for 65% of our respondents the handbook increased their interest in Esperanto. This is very significant when one takes into consideration that roughly half of the respondents were long-term members.

We also found that the longer one is a member, the less likely the handbook is to increase interest. For example, 80% of members with one or fewer years as a member said that the booklet increased their interest in Esperanto and 51% of members with four or more years as a member said the same.

B) Other highlights: of all respondents...

- 98% indicated that the handbook was appropriate in length
- 99% indicated that it was easy to understand
- 91% indicated that it informed them of things they didn't know (96% of new members said the same)
- 85% indicated that it increased their understanding of ELNA (89% of new members said the same)
- 99% indicated that they would recommend that we send it to all new members of ELNA

• 97% indicated that it was worth the 70 cents per copy it cost to produce the booklet

C) How satisfied with the various sections of the handbook were our members? A table is included with section-by-section results at the end of this article. Ratings range from "very satisfied" (7) to "very dissatisfied" (1).

D) While we recommend that the handbook be made a regular part of the "New Members Kit," there are some changes that need to be made. The major changes include:

- 1) Include a section on the "History of the Esperanto Movement in the United States" and "What Is an Esperantist?"
- 2) Provide more detailed information on UEA, TEJO, and CHIL-DREN.
- 3) Rewrite "Esperanto Terms" section, including more terms.
- 4) Replace "Donating to ELNA" with "ELNA Funding and Expense" with representative budget percentages for expenses and income. Provide information on ELNA funds.

There are many other specific suggestions that are, unfortunately, too numerous to mention here. The ELNA C.O. has kept a careful record of these and will implement as many as possible.

Final Comments

Both the *Handbook* and this survey were very rewarding projects to work on. By conducting the survey, we have gained much insight into our members, and particularly our newer members.

Like the *Book Service Survey* that ELNA conducted several years ago, we at the Central Office will attempt to put your comments, suggestions and observations into effect as soon as possible.

This summer, the Central Office is presenting more than 10 proposals to the Board of Directors and the Congress, many of which came about directly as a result of these surveys.

These proposals, if accepted, will provide many needed changes and improvements in our organization. If you have any questions or comments about these

Continued on Page 8

Surveys from Page 7

surveys or our proposals, please don't hesitate to write to the Central Office.

Finally, the *Handbook*, these surveys, this analysis and our proposals are the end result of much cooperation between many people, including the respondents to these surveys. We thank you for your help. I would also like to publicly thank all those who worked on the above-mentioned projects. In alphabetical order: Charlie Galvin, Stephen Gerry, Don Harlow, William R. Harmon, Dorothy Holland-Kaup, Ionel Onet, Cathy Schulze, Gregory Wasson, Sherry Wells, Christopher Yielding, The Board of Directors, Students and Instructors of the 18th Annual Summer Esperanto Courses at SFSU.

—Mark Stephens
Director, C.O.

Section	Rating							Overall
	7	6	5	4	3	2	1	
Typeface	62%	24%	11%	3%	—	—	—	6.45
Correspondence	52%	29%	14%	5%	—	—	—	6.28
ELNA	51%	30%	14%	4%	0.5%	0.5%	—	6.255
Useful addresses	53%	26%	15%	5%	1%	—	—	6.25
Learning Esperanto	45%	30%	19%	4%	1.5%	0.5%	—	6.115
Traveling	42%	34%	19%	4%	0.5%	—	0.5%	6.11
*E-o & Children	40%	33%	20%	6%	—	1%	—	6.04
Cover design	54%	13%	19%	10%	3%	1%	—	6.02
General layout	57%	17%	17%	2%	1%	1%	—	5.99
*UEA	41%	30%	18%	8%	3%	—	—	5.98
*TEJO	40%	30%	17%	11%	2%	—	—	5.95
*Donating to ELNA	44%	21%	23%	10%	2%	—	—	5.95
*Esperanto Terms	47%	21%	19%	8%	3%	0.5%	0.5%	5.925

*Scheduled for reworking or modification

NUN FLOROS LA RUMANA ESPERANTA MOVADO

de Prof. D-ro Ignat Florian Bociort

[La jenan artikolon ni pruntis el n-ro 1990(5) de la revuo Budapeŝta Informilo. BI jam dum multaj jaroj estas la plej utila fonto de informoj pri Esperanto-okazaĵoj en la iama Orienta Bloko, ankaŭ en Sovetunio. Komence en la nuna jaro ĝi ŝanĝis sian dikecon (8 paĝoj anstataŭ 24), sian paĝformaton (duoble tiel grandan), sian apertitmon (24 fojojn en la jaro anstataŭ 11), kaj sian celon (ĝi nun estas ne nur organo de la Hungara Esperanto-Asocio, sed ankaŭ "internacia movada kaj kultura servogazeto"). Malgraŭ lastatempa streĉiteco inter la hungara kaj rumania registaroj rilate la etnan situacion en Transilvanio kaj aliloke, rilatoj inter la Hungara Esperanto-movado kaj la renaskita movado en Rumanio restas bonaj, kaj oni ofte en BI informas pri la bezonoj de la rumania movado.]

Renaskiĝis tutlanda Esperanto-Asocio. Radio Timisoara elsendis dufoje en Esperanto kaj rumanlingve pri Esperanto. En Universitato de Timisoara reaperos grandkvalite elementa Espe-

ranto-kurso. En ŝtata eldonejo de la sama urbo aperos lernolibro, vortaro (Esperanto-rumana) kaj studo pri la monda lingvo-problemo. Registaroj, bonfaraj naciaj kaj internaciaj organizoj demandas, kion sendi al Rumanio: ĉu esperantistoj povas peri niajn sugestojn? Peto al Esperanto-organizaĵoj: laŭeble invitu al viaj Esperanto-aranĝoj niajn bravajn esperantistajn gejunulojn.

La unua libera urbo de Rumanio, heroa kaj martira Timisoara, jam delonge centro de Esperanto-movado en nia lando, estas ankaŭ la urbo, en kiu naskiĝis, la 7-an de januaro 1990, tutlanda Esperanto-asocio, laŭ iniciato de Kolektivo Esperanto kaj Interlingvistiko (KEI) de la Universitato en Timisoara. (Por plifaciligi la kontaktojn kun la centraj aŭtoritatoj kaj kun la esperantistoj en la tuta lando, la asocio translokiĝos, eble, al Bukareŝto, sed KEI restos kaj plue agados en la Universitato de Timisoara.)

La 14-an kaj la 15-an de januaro, reprezentanto de KEI salutis per radioelsendo la aŭskultantaron rumane,

hungare, germane, serbo-kroate kaj Esperantlingve, legis facilan tri-minutan Esperanto-tekston kaj dek-minutan rumanlingvan alvokon al Esperanto-asocio kaj al nobla ideo de Internacia Lingvo. Redaktoro de Radio Timisoara Libera anoncis la eblecon elsendi estonte ankaŭ Esperantlingve. La ekologia revuo de Timisoara havos ekde sia unua numero kelkajn paĝojn en Esperanto kaj pri Esperantujo. La universitato kaj la ŝtata eldonejo Timisoara (re)aperigos grandkvante *Curs elementar de esperanto* (I. F. Bociort—Mioara Lacrima Dobre) en multe pli bonaj teknikaj kondiĉoj ol antaŭe. Baldaŭ (ene de tri-kvar semajnoj) estas preta por eldono la Granda Esperanto-Rumana vortaro. Ni rezignas ĉi-momente pri aliaj detaloj. Necesas informi pri alia afero.

En la lastaj sep jaroj, la radio-stacio de Timisoara estis malfunkciigita far la burokratio de la diktaturo. (Tio okazis ankaŭ en aliaj kvar urboj.) En la lastaj dekunu jaroj neniu radio-stacio de la

Continued on next page

lando rajtis aĉeti la necesajn profesiajn aparatojn. Nun ili estas ĉiuj malnovaj kaj difektitaj, precipe en Timisoara—kampo de unuaj bataloj por libereco. Nun pluraj registaroj, bonfaraj riĉaj naciaj kaj internaciaj organizaĵoj (kristanaj ktp) demandas, *kion ili sendu*, kio tre necesas—por ne sendi helpon netaŭgan aŭ ne tre urĝan. Tial, la Radio-stacio Timisoara Libera petas la esperantistojn kaj la E-organizaĵojn konsili al la registaroj de koncernaj landoj kaj al la aliaj helpantoj (per leteroj, ĵurnalaj anoncoj, senperaj kontaktoj ktp) sendi al Radio kaj TV Timisoara necesajn profesiajn aparatojn aŭ objektojn. Temas—laŭ propono de la redaktoroj—pri jenaj necesajtoj:

- magnetofonoj portebaj—profesiaj radioaparatoj—tipoj UHER aŭ NAGRA,
- profesiaj magnetofonoj por radioelsendaj stacioj,
- aŭdiaj elektraj miksiloj,
- magnetofonbendoj BASF PHILIPS
- Videotonbendoj,
- profesiaj videokameraoj,
- videomiksilo,
- telekso,

- diktafonoj,
- skribmaŝinoj,
- kseroks-kopiiloj.

Kelkajn el la nomitaj aparatoj kaj objektoj nepre *bezonas ankaŭ la Esperanto-movado mem*, la klubo de KEI en la Universitato de Timisoara kaj la landa asocio de Esperanto. Tial estas konsilinde, ke oni sendu la helpojn al nia adreso: **UNIVERSITATEA DIN TIMISOARA, Colektivul de Esperanto, Bulev. V. Parvan 4, Timisoara RO-1900, Rumanio.**

La aparatojn, kiuj taŭgas nur por radio-stacio, oni sendu al: **RADIO-TELEVIZIUNEA TIMISOARA LIBERA, Str. Cluj nr. 24, Timisoara RO-1900, Rumanio.** Ni tutkore antaŭdankas por la grava helpo al la rumana popolo kaj al la progresigo de Esperanto en Rumanio.

Ni tre bone konscias, ke la Esperantaj organizoj ne estas riĉaj entreprenoj. Tial ni kuraĝas fari nur la jenajn sugestojn rilate al ebla helpo:

a) *Bonvolu laŭeble inviti niajn gejunulojn al viaj sciencaj, kulturaj, primovadaj, turismaj aŭ lingvo-*

prefektigaj aranĝoj, ĉu naciaj, ĉu internaciaj. Tio gravege efikos en nia lando, kiu *jardekojn mankis* el Esperantujo. Nur post nekredablaj fortostreĉoj kaj per afabla helpo de UEA, de koncernaj landaj gastigantoj (hungaroj, bulgaroj, ĉeĥoj, poloj, GDR-anoj) kelkaj gestudentoj, laboristoj, lernantoj, junaj esploristoj povis partopreni eksterlandajn aranĝojn, eĉ UK-ojn (Varna—1978, Budapeŝto—1983). La eĥo inter la aliaj gejunuloj estis grandega. Bv. sendi la invitilojn al KEI.

b) En la lastaj jardekoj, ni, rumanoj, eksciis nur hazarde, kio “laste aperis”. Oni ricevis iujn librojn per la afableco de germanoj, hungaroj, bulgaroj, poloj, ĉinoj k.a., kelkajn revuojn (el GDR, Ĉinio, Ĉeĥoslovakio, Sud-Koreujo, Bulgario, la “Literatura(n) Foiro(n)”). Mi kaptas la okazon por danki al prof. G. Waringhien, Bruno Vogelmann, Richard Schulz, Dr. sc. D. Blanke, Gigi Harabagiu, David Sanderstrom, prof. O. Haszpra, R. Eichholz, Esperanto-grupo de Leverkusen, K. Dodu kaj multaj aliaj por ilia helpo al nia movado en la 80-jaroj.

Esperantujo Kreskas (sed ne facile)

Kompilis Ionel ONET, laŭ leteroj ricevitaĵ de BITAJ Levente, FARKAS Antal kaj Marian VOCHIN

Neimageblaj antaŭ, ni diru, unu jaro, la ŝanĝoj en la Orienta (eble, pli precize, Centra) Eŭropo estas nun realaĵoj tute ne neglekteblaj. La sola lando en tiu mondoparto el kiu—ankoraŭ—ne venis novaĵoj pri veraj ŝanĝoj estas Albanio. Sed *jam temp' está!* Ĝis fine de 1989, ankaŭ el la alia “malliberejo” eŭropa, ne venis novaĵoj. Okazis, tamen, ke decembro '89 estis tiel plena je eventoj, ke eĉ la ĵus ekliberiĝintaj rumanoj ne povas kredi ilin. Jes ja, ni parolu denove pri Rumanio (alie, ol antaŭ du jaroj; vidu *ELNA Newsletter* Julio-Aŭgusto 1988).

La socipolitikaj ŝanĝoj ne restis sen rezulto rilate la esperantistan movadon en tiu lando. La rumaniaj esperantistoj bezonis malpli ol unu monaton por reorganizi kaj reoficialigi sian landan asocion (fakte, neniam maloficialigitan laŭleĝe). Esperantistoj el la malnova “gvardio” (cetere, jam ne plu junaj) prenis la stirilon, celante revenigi la

rumanian Esperanto-movadon sur la ĝustan lokon.

En kelkaj urboj, la lokaj esperantistoj organizis lokajn Esperanto-Asociojn, kiuj—pro diversaj kaŭzoj—ne volas aliĝi al la naciskala organizo. Nu, tiuj “izolemaj” samideanoj scias ion. Mankas informoj ekzaktaj pri kiom da kluboj (re)fondiĝis. Ankaŭ la ekzakta nombro de esperantistoj en Rumanio estas nekonata, sed ĝi situas ĉirkaŭ 3000.

Malhelpata dum jardekoj, la rumania esp-ista movado spertis seriozajn malfacilaĵojn. Kaj unu inter la plej gravaj estas la izoligo, al kiu la rumaniaj esperantistoj estis submetitaj dum la lasta duonjarcento. Mankas al ili informoj pri la situacio de la Esperanto-Movado, mankas al ili la internaciaj rilatoj, kiujn alilandaj samideanoj ĝuas.

Pro la longdaŭraj malpermesoj ĉiuspecaj, la rumaniaj esperantistoj tuŝas la ricevitaĵojn esperantaĵojn kvazaŭ

sanktaĵojn. El letero ĵus ricevita el Bukareŝto, mi citas: “Mian plurjardekan Esperantan insignon prenis mia edzino. Nun mi devas almozi, por akiri alian, certe ne novan.” En alia urbo, hungarlingva esperantisto elhungarigis kurson, manskribis ĝin kaj, multobligitan (kaŝe), disdonis ĝin al interesitoj senpage. Por esperantisto el urbeto en centra Rumanio, Esperanto-novaĵletero el la pasinta jardeko estas freŝa frandaĵo. El urbo apud la hungara landlimo venis alvoko de la ĵus refundita Esperanto-klubo, per kiu oni petas precipe malnovajn esperantaĵojn “por relerni la Esperantan historion laŭ ties evoluo”.

Ŝajnas tamen, ke la kuranta jaro alportos la necesajn ŝanĝojn. La rumaniaj esperantistoj jam havis la okazon vidi kaj tuŝi periodaĵojn aperintajn pasintjare. Por kelkaj el ili, tio estas nekredbla

Continued on Page 10

Announcements

[La rubriko Anoncoj enhavas diversajn reklametojn, petojn, ktp., kiuj estas diskonigindaj sed ne povas trovi lokon en alia rubriko. Nek ELNA nek la redaktoro povas promesi aŭ prirespondecigi definitivan plenumon de io ajn promesita en anonco.]

La 26a Brazila Kongreso de Esperanto okazos ĉe la Escola de Engenharia Eletromecanica do Estado da Bahia, Salvador, ŝtato Bahia, Brazilo, inter la 6a kaj la 10a de julio. La temo estos: Esperanto, Kulturo kaj Disvolviĝo. Okazos ankaŭ ekzamenoj, artaj vesperoj, kaj balo. Interesitoj bonvolu kontakti: Societo Esperanta de Salvador, Poŝtkesto 2550, 40021 SALVADOR, Bahia, Brazilo.

Se vi povas sufiĉe rapide atingi rektan flugon de Salvador al Sovetunio, vi povos ankaŭ partopreni la 27an Baltian

Esperanto-Kongreson BEK-27 en Latvia Agrikultura Akademio en Jelgava (40 km sude de Riga) la 10an ĝis la 19an de junio. La Kongreso estos daŭrigo de la tradiciaj Baltiaj Esperanto-Tendaroj, kiuj okazas ĉiujare kun kelkcent partoprenantoj. Por informoj kaj aliĝiloj: Organiza Komitato de BEK-27, p/k 150, SU-226050 RIGA 50, Latvio, Sovetunio.

Pro la sukceso de pasintjaraj aferoj, ĉijare oni organizos la 13an kaj 14an Internaciajn Semajnojn de Esperanto en la suda parto de Francio. La unua okazos en vilaĝeto Habere-Poche de la francaj Alpoj, 1000m super la marnivelo, 30 km sudoriente de Genevo, de la 25a de aŭgusto ĝis la 1a de septembro; la dua okazos ĉe la mediteranea marbordo en la havenurbo Sete, 30km okcidente de Montpellier de la 14a ĝis la 22a de septembro. Por informoj pri la

semajnfinoj: ESPERANTO, 5 rue du Docteur Roux, 34000 MONTPELLIER, Francio.

Centro "Esperanto" (u. Kievo), Kieva centra Esperanto-klubo "KARE" kaj Kieva urba Esperanto-klubo de internacia amikeco "Ora pordego" invitas dezirantojn partopreni internacian renkontiĝon InterSEJT-90 (SEJT = Sovetia Esperantista Junulara Tendaro) kiu okazos la 20-30-an de aŭgusto en pitoreska ripozejo apud ĉefurbo de Ukrainio. La renkontiĝon povas partopreni esperantistoj el Sovetunio kaj el aliaj landoj. Proksimuma kvanto de la partoprenantoj estas 230 personoj. El tiu kvanto estas planataj proksimume 150 sovetianoj kaj 80 alilandaj gastoj. Por informoj, skribu al: 252222 KIEV-222, ab.kesto 88, Fedotova S. V., Sovetunio.

Continued on Page 13

Esperantujo Kreskas from Page 9

afero. Pluraj Esperanto-organizoj sendis al Rumanio delegitojn (ĝenerale portantajn helpojn al siaj samideanoj). Fojfoje, helpo venis sen akompananto. Alifojfe, delegito venis sen helpo. Sed ĉu tio gravas? Eble pli grava estas la fakto, ke oni ne forgesis la rumaniajn esperantistojn.

Ili mem ne forgesis, ke estas esperantistoj, kaj laŭ siaj ebloj agadis, spite la danĝerojn, kiujn ili frontis. Tiuj agoj montris/as kiel forta estas iu (interna) ideo. Tuj kiam pli bonaj tempoj venis, la pli-malpli kaŝitaj verduloj aperis kvazaŭ fungoj postpluve, kaj la agado komenciĝis, malgraŭ aro da malfacilaĵoj. Dumnokte, strato portanta nomon de fama komunisto prenis la nomon ESPERANTO (kaj tio, en urbeto!). Amaso de gazetoj ekaperigis Esperantajn rubrikojn (kun novaĵoj kaj precipe lecionoj), kaj radiaj disaŭdigoj en/priesperantaj jam okazis plurfoje en kelkaj lokoj. Kulturdomoj, kiuj antaŭ kelkaj jaroj forpelis la esperantistojn, malfermis la pordojn al la samaj personoj, sed nur post kiam la iamaj forpelintoj iĝis forpelitoj. Bonaj novaĵoj, ĉu ne?

Sed, niaj rumaniaj samideanoj ankoraŭ ne vidis la Plenajn Ilustritajn Vortaron, nek la Esperantan Bildvortaron, kaj nur alude aŭdis pri la ekzisto de, ekzemple, *Oomoto*. Pluraj el ili neniam havis la okazon dialogi kun alilanda samideano, nek vidi la oficialan organon de UEA. Atente pakitaj, en tirkestoj, kuŝas literaturaĵoj ne senvaloraj, atendantaj eldoniston. Zorge kolektitaj Internaciaj Respond-Kuponoj forlasos Rumanion, por iĝi kontraŭpago por gazetoj, plurajn jarojn sopirataj. Sed, kiel sendi manuskripton al eldonisto se la tajpiloj kaj la papero mankas? Kiel sendi leteron al redaktoro, se la kovertoj kaj poŝtmarkoj estas netroveblaj? Ĉu ni, en aliaj landoj, pretas akcepti krajone skribitajn leterojn, enkalkulante ke la inko iĝis raraĵo en Rumanio? Kaj, fakte, al kiu skribi, se vi ne konas adreson? Pluraj el la kompatindaj rumaniaj esperantistoj hontas sendi E-lingvajn leterojn eksterlanden, neestante certaj pri la nivelo de sia lingvo. Kelkaj sentas sin ĝenataj sendi al alia lando poŝtkartojn, kiuj ŝajne rompiĝus dumvojaĝe.

La poŝto ankoraŭ malbone funkcias,

kaj pluraj el la senditaj helpoj ankoraŭ ne atingis la celitojn. Unuj inter tiuj malesperas kaj preskaŭ kabeas. Aliaj eluzas centojn da lejoj sendante malesperajn leterojn ĉien en la mondon. Foje, oni agas kvazaŭ sufokiĝante. Oni komprenu kaj pardonu tiajn agojn, kiuj havas plurjarajn radikojn en certaj vivstilo kaj eduko. Plie, la senditaj helpoj ne povas atingi ĉiujn rumaniajn esperantistojn. Eĉ se ne malgrandaj tiuj helpoj montriĝas esti nesufiĉaj.

Kvankam neniu estas devigata helpi aliajn, la ideo plurfoje esprimita "ni ne estas tie ĉi por helpi alilandajn esperantistojn" havas ion kontraŭstarantan la gravan trajton de la Esperanto-movado—la internan ideon, en kiu kredas ankaŭ la rumaniaj esperantistoj, al kiuj ni deziru sukceson sur LA NOVA VOJO.*

*sukcesa poemo verkita de rumana esperantisto, antaŭ kelkaj jardekoj.

RECENZE

Internaciaj ekzamenoj de UEA/ILEI.
Ĉe ELNA: Kodo INT006, Prezo \$3,95
(ne-membroj), \$3.75 (membroj).

Jen estas libreto kiu provizas bonegan gvidilon por la internaciaj baza kaj meza ekzamenoj. Ĝi enhavas ĉapitrojn jene:

Enkonduko: Ekzameno en komunika kapablo

Historio kaj celaro de la Ekzamenoj

Postularo de la Ekzamenoj

Regularo de la Ekzamenoj

Specimeno de la elementa Ekzameno

Specimeno de la meza Ekzameno

La libro proponas "ekzamenon kun formala sukcesgarantio".

Antaŭ ol submetiĝi al la vera ekzameno—verki eseeton, montri komprenon de artikolo, partopreni intervjuon, rerakonti bildaron, aŭskulti sonbendon—vi estos petata trapasi gramatikan kaj leksikan teston.

Tre utile el vidpunkto de la ekzamenoj estas la specimenaĵoj.

"La Strategia Plano de UEA decidis pri la ses ĉefaj fortoj kaj malfortoj de la Esperanto-komunumo. Inter la malfortoj ĝi notis "Nesufiĉa scio de Esperanto; multaj esperantistoj restas komencantoj, aŭ nesufiĉe laboras por plibonigi sian lingvoscion. Sen granda nukleo de fluaj uzantoj, Esperanto ne povas daŭrigi sian ekziston."

"Ekzamenoj formas nur unu parton de nia strebo krei pli da kapablaj Esperanto-parolantoj, tamen ĝi estas grava parto, starigante normojn kaj donante gvidon al verkantoj de lerniloj, kreantoj de studprogramoj kaj unuopaj 'gememplibonigemuloj'.

"Nur kelkloke tra la mondo Esperanto estas instruata kaj diplomata oficiale. Antaŭkondiĉo vastigi tion estas la ekzisto de komune akceptata, praktike funkcia ekzamena sistemo."

Ĉe SFSU 1989 somera programo, entute sep personoj sukcese ekzameniĝis per la ILEI meza ekzameno. Ĉe SFSU en somero 1990, Stefan MacGill, unu el la organizantoj de la ekzamenoj, gvidos ilin. Li estos unu el niaj tri SFSU-instruistoj.

—Cathy Schulze

Litovio Hodiaŭ 1(30)—1988. Vilnius: Eldonejo "Mintis", 1987. Kolorilus. 87 p.

Antaŭ sep jaroj, la prezidanto de E-klubo, kies ano (kaj sekretario) ankaŭ mi estis, donis al mi libreton, kiun mi devis recenzi—parole—post unu semajno, dum E-kunveno. Nu, mi estu sincera: vidante la devenlandon de la recenzota libro—Sovetunio—ne estis mi la plej kontenta ano de la kluĵa E-klubo. Mi akceptis la taskon, kaj dum unu semajno legis kaj relegis la belajn poemojn de Juhan Liiv, kaj la recenzo eĉ akiris aplaŭdojn.

Tempo pasis kaj multo ŝanĝiĝis en mia vivo. Vidante, antaŭ kelkaj tagoj, sub la brako de samideano, libreton el la sama mondparto, mi sentis la impulson trafolumi ĝin. Ĝuste nun, ĝi kuŝas sur mia skribotablo, kaj mi provos prezenti ĝin al vi.

Ĝia formato rememorigas al mi bonan eldonadon el Sovetunio, kiun—cetere—mi ŝatus legi en esperanta versio: Sputnik. Teknike senriproĉa, kiel preskaŭ ĉiuj E-eldonaĵoj venantaj el la Baltaj Sovetiaj Respublikoj (aŭ, se vi preferas, Baltaj landoj), la 30-a numero de LITOVIO HODIAŬ allogas. Kaj ankaŭ pli alloga—nuntempe—estas la komenco de la unua artikolo en tiu ĉi 87-paĝa libreto: "Litovia nacio multajn jarojn perdis ŝtatan sendependecon kaj nacian liberon." Ĉu aludo al la nunaj libero kaj sendependeco de la baltaj respublikoj?

Mi komparas tiun ĉi libron kun utila kaj bone organizita (sovetistile) enkonduka ekskurso. Ekskurso utila, por ĉiuj interesataj akiri iom da konoj pri unu inter la plej malgrandaj sovetaj respublikoj. Kaj la esperantistoj, kutime, estas scivolemaj. Ek, do!

Jen interesaj (sovetistilaj) datoj el la historio de Litovio kaj perspektivoj por la estontaj jaroj (ĉirkaŭ 20). Aŭtomobile, ni vizitu hodiaŭan litovan vilaĝon kun la nemalhavebla kolĥozo, kaj, poste, industrian komplekson pri leĝera (teksta) industrio, strikte rilatanta al modo, pri kiu ni povas legi artikolon. Alia industrio, malpli leĝera, estas tiu de laseroj, pri kiuj ankaŭ litovoj okupiĝas. Ili studas ankaŭ la varmon (necese fari tion en tiu

mondparto), kaj okupiĝas pri lingvistiko (jen mia plej ŝatata ero el nia "ekskurso"). Memkompreneble, la arto havas sian lokon dum nia litova "vojaĝo". Sekve de tio, ni vizitos pentraj-restaŭristojn kaj belan vilnusan preĝejon (feliĉe, restantan). Belaj infanaj pentraĵoj montratas al ni per ... televido, kaj propraokule ni partoprenos du grandajn (sovetieskajn) festivalojn (eĉ kun eksterlanda partopreno). La infanoj, kaj ne nur ili, estas invitataj viziti zoon, dum la plenkreskuloj estas konsilataj (ankaŭ de mi) legi la du mallongajn prozaĵojn kaj la vere interesan artikolon pri sukceso. Kaj, se vi laciĝis, haltu kaj ĝuu la senvortajn (malmultajn) karikaturajn, dum oni preparas kelkajn litovajn manĝaĵojn—laŭlibre. Kiel deserton, prenu kelke da noticoj pri la litova E-agado dum 1987.

Jen ĉio! Mi devas nur aldoni, ke la sufiĉe bonkvalitaj (parte koloraj) bildoj plibeligas la libreton, kiu preskaŭ ne enhavas erarojn. Estas vere, ke mi devis relegi kelkajn kapturajn frazojn, sed tio ne malpliigas la valoron de tiu ĉi revuo-libro. Mi nur bedaŭras, ke mi ne trovis klarigojn pri tio, kiel legi la litovajn proprajn nomojn. Eble, estonte ...

—lonel Onet

TKEK from Page 4

rideksplodigajn skeĉojn. Unu estas *Virino kaj la Policisto* de Stefan MacGill (ĉijara instruisto ĉe SFSU) kaj la dua estis *Komerca Mesaĝo: Sekreta Vivo de la Sandieĝa Klubo* verkita de Ellie Stein. Ellie Stein kaj Arthur Banta elstare bone aktoris. Ni ankoraŭ estis ridantaj kiam Elwin Reed kaj James Fonseca komencis *Sercojn pri Mono. Parkumado* de Charlotte Kohrs finis la programon.

Dimanĉmatene, Darlene Evans legis el la libro *Parizaj Paroladoj de Abdul Baha* tradukita de Lidja Zamenhof, kaj bele kantis por ni. Prof. David K. Jordan (UC San Diego) klarigis "Kiel Instrui Gramatikon laŭ la 'Metodo Gacond'".

Eksterŝtataj konferencoj estis Prof. Sidney Culbert kaj s-ino Ruth Culbert el WA, kaj Elisabeth Hicken el AZ.

Ni finis la konferencon per ĝis-revidoj en Santa Barbara, la unuan semajnfino post Pasko en aprilo, 1991.

ELNA CONVENTION WILL BE HELD IN MEXICO CITY
 July 7-14, 1990
 (Samtempe kaj samloke, OFICIALA ANTAŬ-KONGRESO de UEA
 +
 UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO, HAVANA CUBA
 July 14-21
 —or for those not going to Cuba—
 “MEXICO, THE COLONIAL ROUTE”
 San Miguel de Allende—Guanajuato—Guadalajara—Morelia—Patzcuaro
 +
 OFICIALA POST-KONGRESO DE UEA
 Taxco, Puebla, Oaxaca
 +
TRI SEMAJNOJN VOJAGANTE EN ESPERANTUJO!!!

As of the time of writing this article, the number of registrants for the official Antaŭ-kongreso of UEA exceeds the number of U.S. registrants for our ELNA convention which is occurring simultaneously in Mexico City! Would we be embarrassed to have more guests than hosts??? We will have with us *gesamideanoj* from Australia, Belgium, Denmark, Finland, Germany, Italy (Ada Sikorska, editor of *Heroldo*), Japan, the Netherlands, Sweden, and the U.K. as well as our Mexican hosts. This will certainly be our most international national convention!

Mexico City is a truly major metropolis, and a lively, fascinating, and beautiful city! It is a modern city within a colonial city built over a period of 300 years beginning with the arrival of Cortes in 1521. Before that time there were Aztec palaces and temples of the 14th and 15th centuries; and recently archaeologists have uncovered the remnants of an ancient civilization dating back to 1500 B.C. No other city displays so beautifully and visibly its fascinating past simultaneously with its present-day culture.

The Local Congress Committee (“LKK”) in Mexico is hard at work preparing excursions and Esperanto programs that we’ll remember with joy for a long time. We have a professional guide there who is translating the basic contents of the tours and helping to train other Esperantists to act as guides. We will have one bus where the narrative will be offered only in Esperanto and the other buses will offer translations either from Spanish to Esperanto or English to Esperanto. In addition, we will have special music programs using the skills of the Mexican Esperantists, and our boat tour in the beautiful floating gardens of Xochimilco will honor Esperanto’s famous women. (Boats can’t be named after men, can they?) The local Esperantists in Mexico City are very excited about this opportunity to use and spread the use of Esperanto in Mexico!

During the UK in Cuba, U.S. Esperantists will have the opportunity of enjoying the “Colonial Route” north and west of Mexico City. And after the UK in Cuba, we will be joined again by Esperantists from around the world to enjoy a third week in Taxco, Cocoyoco, and Oaxaca—cities which bring to mind the mental picture of how “romantic” Mexico looks.

Don’t miss out on this great opportunity to enjoy and take part in “Esperantujo” so close at hand!

As North American director of Monda Turismo I receive information about all of the world-wide and ever-growing offers for Esperanto tourism. A brief overview:

- EsperantoTur in Poland operates a constant school of Esperanto in Bydgoszcz with bus tours all over Europe.
- The Hungarian Esperanto Association has created a professional Esperantist travel service with many interesting offers.
- A new Esperanto center in Kiev, USSR, has offerings in Leningrad and the Ukraine—not many, and they’re brand new, but growing.
- The Chinese Esperanto League now is offering travel in China for groups of as few as four persons at prices that used to require a group of 25 to 30.

Wi’ll be glad to give you those contact addresses and, of course, arrange your air transportation. Every day the savings available to Esperantists in travel are increasing!

ESPERANTO TRAVEL SERVICE
 6104 LASALLE
 OAKLAND, CA 94611
 (415) 339-2001

**USE YOUR ESPERANTO TRAVEL
 SERVICE FOR ALL YOUR ESPERANTO
 TRAVELS**

President: Ken Thomson (1990)
Vice President: Dr. Duncan Charters (1990)
Secretary: Virginia Stewart (1992)
Treasurer: John B. Massey (1991)
Other Board Members: Prof. James Fonseca (1990), William R. Harmon (1990), David Wolff (1990), Ellen Eddy (1991), Nels M. Nelson (1991), William H. Schulze (1991), Prenda Cook (1992), Frank Helmuth (1992), Dr. Jonathan Pool (1992)
Commissioners: William R. Harmon (CO), D. Holland-Kaupp (Correspondence Courses), J. Gildemeister (Legislative Affairs), R. Kent Jones (Science & Technology), Jim Deer (Tape Service), Lucy Harmon (Travel Affairs), J. B. Massey (Wills and Gifting), Ellie Stein (Women’s Affairs), Dr. James Cool (Youth Affairs), Dr. Julius Manson (United Nations), John B. Massey, William H. Schulze and Sidney V. Steinberg (Kapitala Fondusa Komitato), John Mathews (Service Clubs)
Director, ELNA CO: Mark Stephens
ELNA Archivist: Hal Dreyer

Any member wishing to assist in the work of any of the above named commissions or committees should communicate with the member(s) shown.

ELNA Dues for 1990

Friend of Esperanto	\$7.50
Regular	\$25.00
Family	\$37.50
Youth (under 26)	\$12.50
65 year or above	\$15.00
Sustaining	\$50.00
Life	\$500.00

Dues are for the calendar year and are tax-deductible.

UEA dues 1990

Member-Guidebook only (MG)	\$ 7.00
Member-Yearbook only (MJ)	\$16.00
Member-Subscriber (MA)	\$39.00
Socio to Zamenhof (additional)	\$78.00
Subscription only to Esperanto	\$23.00
Subscription only to Kontakto	\$12.00
Life Membership in UEA	\$975.00

Send payments for UEA memberships or subscriptions to ELNA/UEA, Box 1129, El Cerrito, CA 94530. Make all checks payable to ELNA.

MOVING? DON'T LEAVE ESPERANTO BEHIND! If you have moved recently or are planning to move in the near future, don't forget to send a change-of-address card to the ELNA Central Office, Box 1129, El Cerrito CA 94530. This will assure your continued receipt of the Newsletter and other information. If you don't have a stamp handy, give the CO a call at (415) 653-0996. Thanks!

DEADLINE FOR MATERIAL FOR ISSUE 1990(6) of Esperanto U.S.A./The ELNA Newsletter is September 25, 1990!

ELNA Newsletter
 Volume 26, No. 3
 ISSN 0030-5065
 Esperanto League for North America,
 Inc.
 P.O. Box 1129, El Cerrito, CA 94530
 Telephone: (415) 653-0998
 Editor: Don Harlow